

پروپش گاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

تاریخ و فلسفه تاریخ در قرآن

تاریخ و فلسفه تاریخ در قرآن

بخش دوم - بعثت پیامبران (۲)

* ابراهیم ، نقطه عطفی در تاریخ پیامبران

* پاسداران خط ابراهیم

* از ابراهیم تا موسی

هر چند که نوح را به عنوان سر سلسله پیامبری در تاریخ پیامبران جایگاهی معتبر است ولی جنبش و مبارزه توحیدی با شرک و بت پرستی ، گویی با ابراهیم آغاز می شود. نام ابراهیم را با بت شکنی در تاریخ پیامبری طنینی ویژه است ، کعبه یادگاری از او است ، مقام ابراهیم در کنار کعبه رمزی است گویای حقایقی بلند و در جای جای حج خاطره هایی از عشق ، ایثار ، هجرت و تکاپوی او و همسر همزمش در نگاه می نشیند ، و نیز تبار پر آوازه ترین پیامبران به او می رسد و یهودیت و مسیحیت و اسلام را می توان در خانه ابراهیم چونان اعضای يك خانواده فراهم دید .

چنین است که از یاد و نام ابراهیم در جهت صلح و وحدت می توان سود

جست .

اینک ، این شما و این فهرستهایی از آیات قرآن در همین ارتباط :

فهرست شماره ۱

شماره مسلسل ۳۱

موضوع: خاطراتی از بعثت ابراهیم و بنای کعبه

شماره سوره	نام سوره	شماره آیه	جمع آیات	جمع تمامی آیات در این زمینه
۲	بقره	۱۲۴ تا ۱۴۱	۱۸	
۱۴	ابراهیم	۳۵ تا ۴۱	۷	
				۲۵

فهرست شماره ۲

شماره مسلسل ۳۲

موضوع: مبارزات در اوج تنهایی

شماره سوره	نام سوره	شماره آیه	جمع آیات	جمع تمامی آیات در این زمینه
۲	بقره	۲۵۸	۱	
۶	انعام	۷۴ تا ۹۰	۱۶	
۹	توبه	۱۴۰	۱	
۱۹	مریم	۴۱-۵۰	۱۰	
۲۱	انبیاء	۵۱-۷۳	۲۳	
۲۶	شعراء	۶۹-۱۰۴	۳۶	
۲۹	عنکبوت	۱۶-۲۶	۱۱	
۳۷	صافات	۸۳-۱۰۰	۱۸	
۳۷	صافات	۱۰۱-۱۱۱	۱۱	
۴۳	زخرف	۲۶-۲۸	۳	
				۱۳۰

فهرست شماره ۳

شماره مسلسل ۳۳

موضوع: نام و یاد ابراهیم، رمز صلح و وحدت

شماره سوره	نام سوره	شماره آیه	جمع آیات	جمع تمامی آیات در این زمینه
۲	بقره	۱۲۵	۱	
۲	بقره	۱۴۱-۱۲۹	۳	
۳	آل عمران	۶۸-۶۵	۴	
۶	انعام	۱۶۱	۱	
۱۶	نحل	۱۲۴-۱۲۰	۵	
۲۲	حج	۷۸	۱	
۳۸	ص	۴۸-۴۵	۴	
۶۰	ممتحنه	۴	۱	
				۲۰

ضمناً در جای جای قرآن از پیامبرانی یاد شده است که می توان از آنان به عنوان پاسداران خط ابراهیم یاد کرد:

فهرست شماره ۴

شماره مسلسل ۳۴

موضوع: پاسداران خط ابراهیم

شماره سوره	نام سوره	شماره آیه	جمع آیات	جمع تمامی آیات در این زمینه
۲	بقره	۱۴۱-۱۳۰	۱۲	
۳	آل عمران	۸۴	۱	
۴	نساء	۱۶۳	۱	

۱۲	یوسف	۳۶-۴۰	۵
۱۹	مریم	۵۴-۶۵	۱۰
۲۱	انبیاء	۷۱-۷۳	۳
۲۱	انبیاء	۸۵-۸۶	۲
۲۹	عنکبوت	۲۷	۱
۳۷	صافات	۱۱۲-۱۱۳	۲
۵۷	حدید	۲۶	۱
			۳۸

از ابراهیم تا موسی

پس از ابراهیم، قله بلند تاریخ پیامبری موسی است که بعثت مسیح را می توان مکمل نهضت وی به شمار آورد و این مجموعه، زنجیره تاریخ پیامبری را به بعثت پیامبر خاتم متصل می سازد.

در این میان از یوسف، یونس، ایوب، لقمان و شعیب یاد شده است که هر يك را با ویژگی یا ویژگی هایی چهره ای است برجسته:

یوسف حماسه اخلاق است و ایوب حماسه شکیب، از لقمان پندهایی حکیمانه به یادگار مانده است، قوم یونس، تنها ملتی هستند که عذاب با دعا از آنان رانده شده است و شعیب پیامبری است که به ویژه تصحیح روابط و مناسبات اقتصادی را در دعوت خود مطرح می سازد.

به هر حال با فهرستهای زیر میتوان به آیاتی دست یافت که از این پیامبران در آن نام و یادی آمده است:

در تنظیم این فهرستها (فهرست شماره ۳۱ تا ۴۰)، هر چند که در ترتیب زمانی چندان دقت نشده است، ولی به هر حال مربوط به پیامبرانی است که در فاصله مبارزات ابراهیم تا موسی هر يك را در تاریخ پیامبران حضوری بوده است و قرآن را به یاد آوری نقش آنان عنایتی و می توان در جمع بندی این آیات چنین نتیجه گرفت که هر چند که جوهر دعوت پیامبران توحید است، ولی هر يك فراخور ویژگیهای زمان و مکان، چهره ای از این حقیقت را به نمایش گذاشته اند و بر پاره ای ابعاد توحید تأکیدی ویژه داشته اند. بدین سان در بستر زمان، جریان دعوت و حرکت توحیدی کامل و کامل تر می شود تا موسی با چهره ای دیگر در صحنه حضور می یابد و طرحی دیگر می افکند که در بخش آینده آیات مربوط به وی و مبارزاتش را از نگاه می گذرانیم.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

پروپشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

دانشگاه و تاریخ

دانشگاه و تاریخ

در شماره ی گذشته ، مروری داشتیم بر پایان نامه های کارشناسی و کارشناسی ارشد رشته ی تاریخ دانشگاه تهران از سال ۱۳۶۷ تا ۱۳۷۱ .
واینک :

الف : پایان نامه های کارشناسی و کارشناسی ارشد رشته ی تاریخ در
دانشگاه شهید بهشتی از سال ۱۳۳۲ تا سال ۱۳۴۸

عنوان پایان نامه	عنوان مؤلف	شماره مسلسل	تعداد صفحه
<u>سال ۳۳ - ۱۳۳۲</u>			
جنگ بین الملل ۱۸-۱۹۱۴	خلیل سلطانی طالقانی	۵۸۵	۱۳۶
بسط علوم در قرون جدید	ایرج سهیلی عراقی	۵۸۶	۱۰۷
لوئی چهاردهم و سیاست خارجی او	عنایت الله شاهیده پور	۵۸۷	۸۰
پایدار شدن سلطنت استبدادی فرانسه در تهران ۱۶ و نیمه قرن ۱۷	رضا صالحیه	۵۸۸	۵۹
بسط توسعه نفوذ کشورهای متحده امریکا در جهان تاریخ کشورهای متحد امریکا	نصرت صدریه	۵۸۹	۱۳۷
بعد از جنگ بین الملل ۱-۲			